

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Klasyczna literatura arabska 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia arabska Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FARS.11N.03527.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Adrianna Maśko	
Prowadzący zajęcia	Adrianna Maśko	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie uczestników zajęć z etapami rozwoju klasycznej literatury arabskiej na tle wydarzeń historycznych i społecznych w poszczególnych epokach historyczno-literackich
C2	zapoznanie uczestników zajęć z klasyczną literaturą arabską jako ważnym elementem dziedzictwa kultury arabsko-muzułmańskiej oraz przedstawienie związku klasycznej literatury arabskiej z kulturą arabską na przestrzeni wieków
C3	zapoznanie uczestników zajęć z najwybitniejszymi twórcami klasycznej literatury arabskiej poszczególnych epok historyczno-literackich
C4	zapoznanie uczestników zajęć z wybranymi, reprezentatywnymi dziełami poszczególnych epok historyczno-literackich
C5	przedstawienie studentom związku klasycznej literatury arabskiej z dziedzictwem kultury światowej
C6	zapoznanie studentów z najważniejszą literaturą przedmiotu w języku polskim i angielskim

Wymagania wstępne

Podczas zajęć wykorzystywana jest przede wszystkim polskojęzyczna literatura przedmiotu oraz tłumaczenia dzieł z języka arabskiego na język polski; wskazana jest znajomość języka angielskiego na poziomie B1/B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, umożliwiającym korzystanie z dodatkowej, anglojęzycznej literatury przedmiotu.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna etapy rozwoju klasycznej literatury arabskiej	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
W2	zna i stosuje podstawową terminologię dotyczącą literaturoznawstwa arabskiego	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
W3	zna najważniejszych klasycznych twórców arabskich oraz ich dzieła	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
W4	zna miejsce klasycznej literatury arabskiej w kulturze arabsko-muzułmańskiej	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
W5	zna miejsce klasycznej literatury arabskiej w światowym dorobku kulturowym	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W6	zna podstawową literaturę przedmiotu	FAR_K1_W01, FAR_K1_W02, FAR_K1_W03, FAR_K1_W04, FAR_K1_W05	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi przygotować prezentację poświęconą najwybitniejszym twórcom i dziełom klasycznej literatury arabskiej	FAR_K1_U01, FAR_K1_U02, FAR_K1_U03, FAR_K1_U04	Prezentacja multimedialna
U2	potrafi zanalizować fragment przetłumaczonego na język polski dzieła reprezentującego klasyczną literaturę arabską	FAR_K1_U01, FAR_K1_U02, FAR_K1_U03, FAR_K1_U04	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi wypowiedzieć się na temat omówionych podczas zajęć zagadnień	FAR_K1_U01, FAR_K1_U02, FAR_K1_U03, FAR_K1_U04	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi wskazać przykładowe związki klasycznej literatury arabskiej z literaturami innych obszarów językowych	FAR_K1_U01, FAR_K1_U02, FAR_K1_U03, FAR_K1_U04	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	krytycznie ocenia zdobywaną wiedzę o literaturze	FAR_K1_K01, FAR_K1_K02, FAR_K1_K08, FAR_K1_K10	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
K2	uznaje wartość dziedzictwa kulturowego Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej	FAR_K1_K01, FAR_K1_K02, FAR_K1_K07, FAR_K1_K08, FAR_K1_K10	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
K3	wykazuje się otwartością na inne wzorce kulturowe	FAR_K1_K01, FAR_K1_K02, FAR_K1_K04, FAR_K1_K07, FAR_K1_K08, FAR_K1_K10	Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wiadomości wstępne: Podział literatury arabskiej na epoki historyczno-literackie; pojęcie „literatura arabska”; tradycja ustna a piśmiennictwo – kultura książki; specyfika arabskich imion i nazwisk	W1, W2, U3, K1, K2, K3	Konwersatorium
2.	Literatura okresu przedmuzułmańskiego	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Koran i hadisy	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Konwersatorium
4.	Poezja okresu umajjadzkiego	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Konwersatorium
5.	Poezja okresu abbasydzkiego	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Konwersatorium
6.	Nauki religijne i filozofia w okresie abbasydzkim	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- obecność podczas zajęć (możliwa 1 nieusprawiedliwiona nieobecność podczas semestru), - 1-2 prezentacje w ciągu roku (liczba prezentacji będzie zależać od liczebności grupy; dodatkowa prezentacja może być formą odrobienia nadliczbowych nieobecności), - rozmowa ustna na ocenę na zakończenie semestru z omówionej tematyki (patrz: wykaz zagadnień).

Literatura

Obowiązkowa

1. Teksty źródłowe: Al-Farabi. 1967. Państwo doskonałe. Polityka. Tłum. Józef Bielawski. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. (fragmenty)
2. Ibn Arabi. 1990. Księga podróży nocnej do najbardziej szlachetnego miejsca. Tłum. Joanna Wronecka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (fragmenty)
3. 1988. Klasyczna poezja arabska. Poezja epoki Abbasydów (VIII-XIII w.). Tłum. Aleksandra Witkowska, Janusz Danecki, Jolanta Kozłowska. Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza. (fragmenty)
4. 1981. Siedem kasyd staroarabskich (mu'allaki). Oprac. Janusz Danecki. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy. (fragmenty)
5. 2006. Kalila i Dimna. Oprac. Janusz Krzyżowski. Warszawa: Ambasada Libanu w Warszawie. (fragmenty)
6. 1986. Koran. Tłum. Józef Bielawski. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy. (fragmenty)
7. 2000. Mahomet. Mądrości Proroka. Tłum. Janusz Danecki. Warszawa: DIALOG. (fragmenty)
8. Podręczniki: Bielawski, Józef. 1995. Klasyczna literatura arabska. Zarys. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie DIALOG.
9. Walther, Wiebke. 2008. Historia literatury arabskiej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (fragmenty)

Dodatkowa

1. Allen, Roger. 1998. The Arabic Literary Heritage. The Development of its Genres and Criticism. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Allen, Roger. 2000. Introduction to Arabic Literature. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Ashtiany, Julia i inni. 2008. 'Abbasid Belles-Lettres. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Brockelmann, Carl. 2017. History of the Arabic Written Tradition. Trans. Joep Lammer. Leiden: Brill.
5. Corbin, Henry. 2010. Historia filozofii muzułmańskiej. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie DIALOG.
6. Danecki, Janusz. 2002. Podstawowe wiadomości o islamie I. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie DIALOG.
7. Dziekan, Marek. 1996. Quss Ibn Sā'ida al-Iyādī. Legenda życia i twórczości. Warszawa: Instytut Orientalistyczny UW.
8. Dziekan, Marek. 1997. Jak modlą się muzułmanie. Warszawa: Verbinum.
9. Dziekan, Marek. 2003. Pisarze muzułmańscy VII-XX w. Mały słownik. Warszawa: Verbinum.
10. Dziekan, Marek. 2008. Dzieje kultury arabskiej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
11. Gelder, Geert van. 2012. Classical Arabic Literature. A Library of Arabic Literature Anthology. New York: New York University Press.
12. Kennedy, Hugh. 2010. Dwór kalifów. Powstanie i upadek najpotężniejszej dynastii świata muzułmańskiego. Tłum. Jolanta Kozłowska, Joanna Pierzchała. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie DIALOG.
13. Kościelniak, Krzysztof. 2006. Sunna, hadisy i tradycjoniści. Wstęp do tradycji muzułmańskiej. Kraków: Wydawnictwo UNUM.
14. Leaman, Oliver. 2004. Krótkie wprowadzenie do filozofii islamu. Tłum. Michał Lipszyc. Warszawa: Fundacja Aletheia.
15. Prochwicz-Studnicka, Bożena. 2013. Poezja staroarabska w oryginale i przekładzie. Problemy tłumacza i odbiorcy, "Fragile" nr 3(21) 2013.
16. Qass, George. 2012. Wino, kobiety i śpiew w pałacach arabskich: muğūn – nieprzyzwoitość w kulturze arabskiej epoki Abbasydów. Warszawa: DIALOG.
17. Siwiec, Paweł. 2005. Rytm staroarabskiej kasydy. Kraków: Księgarnia Akademicka.
18. Siwiec, Paweł. 2008. Zarys poetyki klasycznego wiersza arabskiego. Kraków: Księgarnia Akademicka.
19. Siwiec, Paweł. 2010. Między barokiem polskim... a arabskim, "Teksty Drugie" (3) 2010, s. 199-203.
20. Siwiec, Paweł. 2012. Abū al-'Atāhiya: poeta, błazen, asceta. Kraków: Księgarnia Akademicka.
21. Starkey, Paul, Julie Scott (red.). 2010. The Routledge Encyclopedia of Arabic Literature. London, New York: Routledge.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	5

Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FAR_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny zdobywanej wiedzy o języku, literaturze i obszarze kulturowym języka arabskiego oraz właściwego rozpoznania swoich możliwości i ograniczeń w zakresie uzyskanych kompetencji językowych
FAR_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia wiedzy specjalistycznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i językowych
FAR_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego podejmowania i wspierania inicjatyw społecznych związanych z budowaniem komunikacji międzykulturowej
FAR_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania wartości dziedzictwa kulturowego Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej
FAR_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania wartości dokonań arabistyki na polu poznawania obszaru kulturowego języka arabskiego
FAR_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością i tolerancją wobec przedstawicieli innych kultur oraz przeciwdziałania rozpowszechnianiu się krzywdzących stereotypów i postaw ksenofobicznych i rasistowskich
FAR_K1_U01	Absolwent/ka potrafi korzystając ze zdobytej wiedzy, formułować i analizować problemy badawcze z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego (z uwzględnieniem kontekstu kulturowego i historycznego), a także opracowywać i prezentować wyniki tych analiz
FAR_K1_U02	Absolwent/ka potrafi wypowiadać się na tematy związane z językiem, literaturą, kulturą i historią arabską, merytorycznie argumentując swoje poglądy i odwołując się do poglądów innych osób
FAR_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować, oceniać i krytycznie analizować informacje z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego (z uwzględnieniem kontekstu kulturowego i historycznego) korzystając ze słowników i różnych źródeł tradycyjnych i internetowych
FAR_K1_U04	Absolwent/ka potrafi analizować procesy oraz zjawiska językowe i literackie, odwołując się do kluczowych teorii i uwzględniając właściwy kontekst geograficzny i historyczno-kulturowy
FAR_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie filologii arabskiej w relacji do innych nauk humanistycznych oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną
FAR_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym kluczowe fakty i zagadnienia z językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego, ich dziedzin pokrewnych i nauk pomocniczych w powiązaniu z arabsko-muzułmańskim obszarem kulturowym
FAR_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie kluczowe teorie i metodologię badań z obszaru filologii arabskiej w odniesieniu do wybranej dyscypliny (językoznawstwo, literaturoznawstwo)
FAR_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie kluczową terminologię z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego oraz wiedzy o arabsko-muzułmańskim obszarze kulturowym
FAR_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wybrane szczegółowe zagadnienia z wiedzy o języku arabskim, literaturze, religiach, historii, kulturze, i sytuacji społeczno-politycznej obszaru języka arabskiego